

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Depisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 3 krene temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnikom za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krene, za četrť leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Slovensko odvetništvo za pravice slovenskega jezika.

Vsled posebnosti stališča, katero odvetnik vsled svojega poklica nasproti občinstvu zavzema, odvetniki niso povsod priljubljeni in velik del celo dozdevno olikanih ljudi smatra za ne kakšno svojo pravico čez odvetnike zabavljati. V petdesetletnem ljutem boju za pravice našega jezika v uradih so pa vendar ravno slovenski odvetniki narodu več koristili nego si kdo more in hoče misliti. Po nepregledni vrsti trdih bojev, po neštevilnih neprijetnostih s strani nemške birokracije so slovenski odvetniki našemu jeziku vsaj v znatni meri pripomogli do veljave in spoštovanja tudi na najvišjih mestih. Njih tozadevnih zaslug nihče ne more tajiti in se jih bode slovenska kulturna zgodovina gotovo zmiraj s priznanjem in zahvalo spominjala.

Zadnji čas se je pa s strani nemškonacionalne birokracije začel nov vsestranski boj zoper slovenski jezik, zlasti pri celjskih c. kr. sodiščih. Naravno je, da so se vsled tega zganili zlasti oni, ki imajo za obrambo naših pravic nasproti tem uradom največ prilike in največ sposobnosti. Dne 25. avgusta t. l. so torej v ti zadevi zborovali v „Narodnem domu“ v Celju skoro polnoštevilno zbrani slovenski odvetniki, odvetniški koncipijenti in ostali odvetniški pisarniški uradniki, istotako slovenski notarji in njih pisarniško osebje. Predsedstvo je vodil dr. Josip Sernec kot starešina med celjskimi slovenskimi odvetniki.

Veliko ogorčenje je vzbudilo nezakonito krčenje pravic našega jezika zlasti pri celjskem okrajnem kot kazenskem sodišču. Zapisnikarji in sodniki tu slovenske stranke s svojim vsiljevanjem nemščine dan na dan brezobzirneje mučijo. Samoobsebi se razume, da se vsled tega mnogokrat ravno po krivdi teh ljudi ne dožene

resnica in ne more razsoditi, kakor bi zahtevala pravica. Stranka vidi, kako poželjivo se od nje želi nemška, če še tako spačena beseda, ker misli, da bode nemški sodnik vsled tega zanjo ugodnejšo sodbo izrekel, in zato se nemškutari, da je sramota za pravosodstvo in državo s takimi razmerami.

Zbor je soglasno sklenil, da se mora vsak odvetnik ali kandidat v takih slučajih potegniti za svojo stranko, iste ne pustiti mučkat in pri vsakem kršenju postave zahtevati, da se v zapisniku označi protest.

Prav posebno se je zbor baval z vprašanjem, v katerem jeziku se sme sestavljati zapisnik s slovenskimi strankami. Naravnost škan dalozno je v tem oziru imenovati postopanje prošulega dr. pl. Ducarja. Dasiravno bi ravno on imel največ vzroka skrbeti, da bi se njegovo ime v javnosti ne imenovalo prevečkrat, dovoljuje si baš on najgorostasnejše žalitve našega jezika. Kmetski stranki se še prizna pravica govoriti v njenem materinem jeziku in zahtevati tudi zapisnik v tem jeziku, samo olikan Slovenec naj prenaša, da se njegova slovenska beseda zvija v vse mogoče neprimerne nemške verzije in se zapisuje v njemu manj razumljivem nemškem jeziku. Sklenilo se je poslati v ti zadevi na pravosodno ministrstvo pritožbo, podpisano od vseh slovenskih odvetnikov in odvetniških kandidatov.

Naravnost nečuvane stvari so se slišale v zadevi občejanja c. kr. uradniškega osebja, zlasti pisarniškega, nasproti slovenskim strankam in njih zastopnikom iz odvetniških krogov. Dogodili so se celo slučajji, da so se kršile odvetniku in njegovemu osebju v postavi jasno zajamčene pravice. Iz vsega je razvidno, da je kancelijsko osebje naravnost naščuvano, da bi delalo slovenskim odvetniškim uradnikom sitnosti. Kričeč slučaj Kobal-Bovha, oziroma Markhl-

Bovha se je sklenilo pojasniti ministrstvu in če mogoče v državnem zboru. Sklenilo se je tudi, da se odslej naprej v poslovnih zadevah ne bode z uradništvom govorilo ne besedice več nemški, kar se predsedstvom sodišč tem potom naznanja, da potrebno ukrene in če treba nastavi tolmače. Ako bi pa odvisno c. kr. uradništvo vkljub temu sklenilo še nadalje voditi boj s svobodnim odvetništvom, tudi za ta slučaj je preskrbljeno.

Še mnogo točk se je obravnavalo, o katerih se bode pa še pri nadaljnjih zborovanjih sklepalo natančneje. Povdarjamo le, da je v vsem vladala lepa solidarnost in da ni bilo slišati ene bojazljive besede, dasiravno je gotovo, da se bode birokracija vsled tega skušala ob vsaki priliki maščevati in dotičnike tudi gmotno oškodovati. Izvolil se je stalni odsek, ki bode vse gibanje zasledoval in vodil. Izmed odvetnikov so v odseku dr. Ivan Dečko, dr. Juro Hrašovec in dr. Josip Vrečko, izmed odvetniških kandidatov dr. Vekoslav Kukovec in dr. Ljudevit Stiker, in izmed solicitorjev Janez Bovha in Ivan Dobršek.

Zelo obžalovati je, da je naše sodno uradništvo do tolike mere navdal nemškonacionalni duh v neizmerno škodo pravosodstva samega. Pred letom dni je ministrski predsednik Körber v navdušenem govoru izrazil nado, da bode odvetništvo v složnem sodelovanju z drugimi justičnimi organi kakor od nekdaj tudi za naprej pomagalo utrjevati ugled avstrijskega pravosodstva. Slovenskim odvetniškim uradnikom bode jako žal, ako bodo c. kr. sodni organi onemogočili to složno delo. Pripravljeni so pa na vse slučaje, toliko je gotovo, da bodo znali zmiraj zastopati neustrašeno pravice svojega slovenskega jezika.

LISTEK.

Nemškutarji.

Prirodopisna črtica. Spisal Nevesek do v pouk narodnim in nérodnim ljudem.

Uvod.

Iskajoč po slovenskem slovstvu bi bil rad naletel na knjigo, ki razlaga in popisuje med nami jako razširjeno žival, imenovano nemškutar; toda dasi tudi sem pregledal „živali v podobah“ (3 snopiče), poslej „živalstvo“, povrhoma Schödljerjevo „Zoologijo“, katere knjige nam je preskrbel pokojni Erjavec — bodi mu večni spomin! — bil je vendar ves moj ljubi trud zaman in bil sem, da rečem, v trdih škripcih, kako da naj utešim svojo ukaželjnost. A, mislim si, že te imam, tam si gotovo vpisana in orisana ti spakedrana stvar, — imamo tudi knjigo v treh snopičih „Naše škodljive živali“; saj nam na tem izvoljenem svetu nič tako ne ogreni in ope-
lini našega ubogega slovenskega življenja, saj našemu napredku nihče toliko ne škoduje, nihče toliko ne ovira našega razvitka. Zategadel hitim h knjižni omari, poiščem knjigo „Naše škodljive živali“, hlastno prebiram in pregledujem, najdem

vse hrošče, vse gosenice in uši, ki nam delajo škodo; vendar živali tukaj ni popisane, katera naprenehoma in najhudobneje razjeda cvetje na našem nežnem domačem drevesu, tako da se mora mnogo, mnogo vejic in listja posušiti brez vsakega sadu. Zatorej, ker nisem zasledil v tej knjigi niti vrstice niti črkice o tej škodljivi živali ter se mi tudi ni posrečilo drugod o njej najti učene razprave kakega veččega prirodoslovca, dočim naše napredujoče razumništvo zahteva in terja tako razpravo, lotil sem se kot novinec v prirodoslovju tega raziskovanja ter hočem tudi „ledino orati“ in zamašiti v tej neobdelani stroki uspeh naše malo razvite vede.

Občni znaki.

Nemškutar se poraja od poštenih slovenskih roditeljev; ali on zataji svojega očeta in svojo mater, zataji svoj rod, zataji svoj dom, prišteva se k Nemcem, deluje v njihovo korist in v narodno škodo, zato pa mu je dal naš narod slavni naslov nemškutar. Ta izpremema je žalosten pojav slovenskega žitja. To človeško pleme je izrodek ali spaček našega časa, in prirodoslovci se menda tudi zato še niso z njim bavili, opisujoč človeka (homo sapiens), ker tak človek ni homo sapiens - razumnik. Kajti ako primerjaš nemškutarja z drugim človekom, ne prikaže se

ti na prvi pogled mnogo razlike; toda z natančnostjo vede najdeš veliko razložkov.

Izvestno je, da pri narodnem Slovencu tehtajo možgani okolu 1350 gramov; pri nemškutarju pa, kakor svedočijo moja raziskovanja, samo 1200 do 1300 gramov. Torej je precej velik primanjkljaj, in to vam je tudi razlog, ker so baš možgani „sedež duševne delavnosti“, da ne more in ne utegne nemškutarjeva lobanja na to misliti, kako blažena in sveta je naloga, da se deluje za blagor naše lepe domovine. Potem je tudi nemškutarjevo srce veliko manjše kakor navadnega Slovenca; zato pa nima v njegovem srcu ljubezen do domovine nobenega prostorčka; njegovi živci so grobi in debeli kot motvoz, zato pa ne čuti žuljev domačega trpina; njegova nšesa so drugače navrtana, zato ga vznemirja slovenska pesem in slovenska beseda. Ako pa še prav nemški ne zna, miga kakor osel pred novimi vrati s svojimi ušesi, ko sliši nemško govorico. Njegove oči so izdobljene s tujim dletom; zato mu ugaja le tuja šega, tuja noša; njegov jezik je drugače izrezljan, zato le rad govori spakedrano nemščino in celo nemški žganci in nemška vina so mu bolj po goltu in po godu. Kaj pa še? Celo po domače zavihan nos ima drugačne luknjice, da mu vse slovensko smrdi.

Deželna živinska razstava v Celovcu.

„Vsi ste nam enako ljubi, vse vas imamo enako radi, Slovence kakor Nemce,“ ta vrišč se razlega dan zadnevom po vseh nemških časopisih, čuje se na vsakem nemško-nacionalnem shodu. In kdor pozna naše Nemce in nemčurje le iz njih časopisov, ta res misli, da morajo biti to prav pravični, radodarni, prijazni in miroljubni ljudje. Človek pa res tudi ne ve, ali še kaj vedo, da se lažejo, ali pa so morebiti tako daleč, da že sami verjamejo svojim lažem.

Kako pravični pa da so Nemci Slovincem v dejanju, kaže zopet enkrat letošnja III. deželna živinska razstava v Celovcu. Vsaj tu bi pričakovali pravice. A — vse zaman. Merilo se je z dvojno mero

Živina, katero so naznanili nemški kmetje, je bila skoraj na celi črti sprejeta; nasprotno pa je živina, katero so hoteli razstaviti Slovenci, večinoma propadla. Zakaj to? Nemška gospoda se je gotovo bala, da ne bi slovenski kmet delal nemški (?) koroški deželi sramote, kajti razglašeno je po celem svetu, da na Koroškem ni več Slovencev. Drugič bi se tudi pokazalo, kako slabo skrbi dežela za slovenski del koroške dežele. Tretjič pa bi se moglo vendarle pripetiti, da bi odnesel kak Slovenec kak dar, — joj nesreča, Nemci bi pa morali gledati za njim.

To vse je treba preprečiti, to ne sme med svet. Najboljše sredstvo, da se to prepreči, pa je, razstaviti skoraj samo živino nemških kmetov. Morebiti so hoteli s tem pokazati, kako imajo Slovence radi.

Sploh pa mora zavoljo te nemško-nacionalne protekcije trpeti vsa spodnja Koroška. Gornja Koroška šteje samo 118 000 glav živine, spodnja Koroška pa 138 000. Naznanilo se je za razstavo 800 glav, sprejetih je bilo le 600. Iz gornje Koroške se bo razstavilo 340 glav, iz spodnje Koroške pa samo 260. Od teh 260 glav živine pa pride le majhno število na sloven. kmeta kajti večina je vzeta iz krške in labudske doline, ostalo število pa popolnijo nemški veleposestniki in graščaki v slovenskem delu dežele. Kaj pride na slovenskega kmeta? — Nič!

Seveda se bo odgovorilo, da so kmetje iz gornje Koroške se zelo zanimali za razstavo, kajti naznanjenih je bilo 415 glav mōlltalske pasme in samo 330 glav bele (plave) pasme, to je potem samo nemarnost spodnje Koroške kriva, da bo gornja Koroška na razstavi bolj častno zastopana; mi nič ne moremo zato, da so nemški kmetje prekosili v marsičem slovenskega kmeta.

A — nemškonacionalna gospoda, kaki pa so ti vaši naprednjaški kmetje? Sami baroni, graščaki itd., toda ti po našem mnenju niso — kmetje. Še lepše pa je, da so gornji Korošci svojo za razstavo namenjeno živino nakupili večjidel po Solnograškem in Tirolskem. Torej je

niso sami priredili. Morajo biti pač veliki butci ti nemški napredni kmetje. Vse se jim da, kar se premore. Kmetijska šola v Celovcu je namenjena samo za nemške kmete. Kmetijska družba kar siplje denar in podpore Nemcem, medtem ko slovenski kmet nič ne dobi. In še niste spravili vaših nemških naprednih kmetov dalje, nego da se znajo s tujim blagom hvaliti. Ali bi Slovenci ne mogli tega storiti? Da, res je, ko bi nam Slovincem dali prave šole, znali bi danes že vse kaj drugega, nego kupovati po tujih deželah živino za III. deželno razstavo v Celovcu.

No, gospod Tšcharre, zdaj pač vidite, da vaša ljubezen do slovenskega kmeta, o kateri tako radi govorite, ni čista. Kaj pa smo vam le storili, da nam niste več tako prijateljsko naklonjeni, kakor ob času volitev. Menda ni šel gospod poslanec Tšcharre, ki se je za časa volitev kar topil v ljubezni do slovenskega kmeta, zdaj res „čare“.

Kje pa so zdaj gospod Tšcharre in kje je dr. pl. Metnitz? Pridita, pridita draga slovenska gospodeka, mi še nismo pozabili, da sta se za časa volitev skoraj skregala, kajti vsak je hotel biti največji prijatelj slovenskega kmeta.

Le vun, le vun, kje pa tičita? Saj mi ne žremo ljudi!

Le pojdite, gospod Tšcharre, zopet na dan, le pojdite v Celovec vi in vaš prijatelj dr. plem. Metnitz, pa tudi „Tempoharju“ bi se „šikalo“, le pojdite vsi trije in zahtevajte pravice za slovenskega kmeta, izposlujte mu šole v katerih se bo kaj naučil, a ne poneumnjeval!

Le na noge, vi slavni Tempoharji, Čareti in Metnici, vi veliki prijatelji slovenskega kmeta, le na noge in pokažite, da ste prijatelji Slovencev tudi v dejanju; le na noge vi trije od Slovencev voljeni poslanci; le na noge vi vsi od Slovencev voljeni poslanci na Koroškem!

Skusite se za pravice slovenskega kmeta, saj ste iz tistih vrst, kjer vedno kličejo: „Mi se ne bojimo nikogar, kakor Boga.“

Pokažite nam enkrat to!

Celjske in štajarske novice

(Zopet zaplenba) Zadnjo številko nam je zopet enkrat zaplenilo slavno c. kr. drž. pravištvo. No, kaj takega pač nismo pričakovali niti mi niti naš dopisnik, ki nam je poslal svoj članek „Hmeljerejcem“. Pa kaj hočemo, v času sodiščnih počitnic smo, in slavno c. kr. državno pravištvo nima drugega dela, kakor pleniti slovenske časopise, kajti to, kar se je v omenjenem članku zaplenilo, je bilo pač tako nedolžno, da je res treba prav posebnih oči, ali pa vsaj očal, da se vidi kaj slabega v zaplenjenih odstavkih. Pa dobro. Zadnja številka „Štajerca“ je prinesla članek „Poneverjenje pri celjskem okrajnem zastopu in gospodarstveno delovanje celjske posojilnice“, katerega popolnoma jasni namen je, odvrniti ljudstvo od „Celj

ske posojilnice“ in jih pridobiti za nemško „špar-kaso“. Člankar hoče na vsak način „Celjsko posojilnico“ ljudem prikazati kot največjo škodljivko, kateri ni za drugo, kakor za svojo lastno korist, in hvali na vse pretege nemško „špar-kaso“. O posojilnici celo trdi, da zahteva drugačne obresti, kakor ima v pravih, seveda ne dokaže ničesar. Ali vkljub temu pisarjenju ni bil „Štajerc“ zaplenjen, zaplenjena pa je bila „Domovina“, ker je svetovala, da naj hmeljarji nakladajo svoj denar v slovenskih, ne pa v nemških hranilnicah in posojilnicah. Ali seveda, „Štajerc“ je nemški list, kakor „vahtarca“ itd., in kakor je dovoljeno „vahtarci“ vse, dovoljeno je tudi „Štajercu“, samo „Domovina“ se mora zaplenjati, zatirati zato, ker zagovarja slovenske ustanove, slovensko ljudstvo in njegove pravice. To je in taka je avstrijska pravica! Zoper za plembo se bomo seveda pritožili.

(Nemški denar za nakup odpadnikov.)

Nemci si, kakor je iz njih časopisja razvidno, delajo velike nade na dobro kupčijo z nakupom slovenskih odpadnikov. Z velikansko zgovernostjo trkajo na radodarne žepe nemških nacionalcev širom Avstrije in Nemčije, naj bi s prostovoljnimi doneski prispevali k južnoštajarskim ponemčujočim „zakladom“. „Štajercmane“, kakor imenujejo Nemci naše odpadnike, treba znatno podpreti, kajti kakor povsod se tudi pri nas dobi propalih beštij, ki imajo zelo žejna grla in gulažev lačne želodce. Te odpadniške beštije vzadovolji se pa lahko z malimi stroški in spet je veliki nemški „gosposki narod“ bogatejši za nekaj plemenitih novopečenih „nemških“ duš. Tudi za nas sledi iz vsega tega resen nauk: Vsi narodno misleči ljudje morajo na delo, da se po možnosti omeji to sistematično pačenje našega ljudstva, to organizirano nakupovanje nezavednih slovenskih duš, ta sramotna nemška korupcija. Ne podcenjujmo te prikazni! Ne skušajmo tega pojava spraviti iz sveta morebiti s podkupovanjem takih „Štajercmanov“ z naše strani. Nesimo načela značajnosti, prosvete in napredka kot najzanesljivejše protisredstvo v vse ljudske vrste!

(„Kriminalista“ bomo baje izgubili) Kakor smo izvedeli, je naporno delo pri c. kr. okr. sodišču tako utrudljivo delovalo na sicer prav trdne živce našega slavnega kriminalista dr. pl. Ducarja, da je poprosil za daljši dopust, da se odpočije in si zopet zbere prepotrebne moči za nadaljnje plodonosno delovanje. Kar je prav, je prav, g. kriminalist je že zdavnaj zaslužil daljši dopust, nekateri, ki so mu bolj udani, trdijo celo, da prav dolgega, tako da ne bi niti več nazaj prišel v Celje, in tudi mi mu prav iz srca želimo zaslužene počitke. Zlobneži, katerim pa ni verovati, pa pravijo, da se je okrožno sodišče naveličalo razveljavljati cele kopice razsodb, prišedših iz št. 3 okrajnega sodišča in državno pravištvo ima baje tudi preveč dela z vračanjem aktov, ki mu jih odstopa krimina

Dragi bralec in ljuba bralka, to so občni znaki, kateri vama pomagajo do spoznanja nemškutarjev, zdaj se pa hočemo učiti posameznih vrst.

1. Nemškutar uradnik (nemškutarius bycraticus)

je rdčega lica, ozkega čela, male črne brade, v starosti večkrat plešast in brljavih oči. On nosi navadno ščipalnik (včasih tudi monokelj), lišpa se mnogo in obiskuje pogostoma brivca. Nekateri ima na hrbtu grbo kakor velblod in je tudi krivogled. Nemškutar uradnik drži kakor kikiriki na gnoju po koncu prazno glavo, na koji stoji po zimi visoka pinja, po leti pa bel ali zelen klobuk. V najnovejši dobi nosi tudi takrat, ko mu ni potreba in zapovedano, prav rad svojo uniformo. Proti svojim višjim je ta zver udan klečeplaz, proti podložnim pa osoren, čmerikav gospoduh in brezobziren zapoveduh.

Nahaja se to nemškutarsko plemče po celi Sloveniji, po vseh okrajnih, sodnijskih in odvetniških pisarnah, tudi po notarskih in davkarskih jih ne manjka, od deroče Drave in Mure, od bodre Save do deroče Soče in sinje Adrije. Ako ponižen kmetič plaho potrka na pisarniška vrata, začuje oduren in hripav „herrein“, tako da mu pade tripajoče srce kar v hlače. Potem

trepetaje odpre in čaka s klobukom v rokah pri vratih odrešenja. Uradnik ga ogovori najprej nemški; a ta mu ne more odgovarjati, stoprav zdaj je primoran ga v slabi slovenščini nagovoriti. Kako bi pa znal dobro slovenski? Kar ga je mati učila, se mu je že zdavno poizgubilo iz majhnih možgančkov, slovenske knjige ali pa časopisa pa se bolj boji nego hudič kiža. Če je odvetnik, je nenasiťljiv oderuh, živa uima za kraj in mesto; vendar ima k sreči kaj malo opravka. Kot sodnik muči slovenščino, kakor bi mekine vezal ali pa drva sekal, tako da se mu pri javnih obravnavah občinstvo posmehuje s pomilovanjem. (Na Štajarskem je bil svoj čas tak možic, ki je rekel obsojencu: „Pri takih okoliščinah si obsojen, da boš na gaugah okoli prinešen smrt sturo.“) Uradovanje mu je seveda le nemško.

Rodil se je mnogokrat v revni bajtici, nekateri so tudi meščanskega stanu. Učil se je po šolah navadno slabo ter je moral več razredov ponavljati, tudi pri državnih izpitih je komaj izlezal, toda zdaj pleza po uradniški lestvici naprej, in ako ga včasih zapuščajo duševne moči pri plezanju, pa ga kar siloma kot velezaslužnega vrleka („gesinaungstüchtig“) potegnejo naprej, kakor Lemberžani bika v stolp.

Ta nemškutarska vrsta je jako škodljiva in silno nevarna, ker ona nam po pisarnah s svojim vplivom pokazi in skvari slovenskega kmeta, da misli: „Le nemštvo in nemški je edino izveličanje za nas.“ Kot politični zastopnik vpliva pri volitvenih borbah z vsemi sredstvi na omahljivega volilca, da naj bi volil ali pravcatega somišljenika nemškutarja ali vsaj manj zmožnega in nevarnega narodnjaka.

Kot nižja povrsta spada semkaj tudi uradniče (nemškutarius bycratius inferior); taki so n. pr. kanclisti, uradniške sluge, eksekutorji itd., kojih mnenje sicer nima veliko veljave, a so vendar škodljiva zalega.

2. Nemškutar besnik (nemškutarius furiosus)

misli, da je velik gospod, in se nosi kakor poglavar svojega kraja, in vse se mora priklanjati. Navadno je debelotrebušnik, in vidi se mu da ne strada niti pila niti jela, kar pričajo tudi njegove rdeče oči in pa bakreno-plavkasti nos. Jeze je nagle in silen gnjev ga popade ter rdečica oblije, ako sliši iz odličnjakovih ust slovensko besedo, ravno kakor purana, če ga poreden deček draži z žvižganjem. Slovenska zastava ga razjari kakor bika rdeče sukno.

list dr. pl. Ducar. Vsa ta gospoda baje tudi želi vsaj začasnega miru g. dr. pl. Ducarju, sebi pa trajnega pred njim. Pa naj si že bo tako ali tako, mi mu prav odkritosrčno želimo srečno pot!

(Kako delajo Nemci) Pisali smo že toliko in tolikokrat o nemarnosti slovenskega občinstva napram slovenskim obrtnikom in trgovcem, da bi končno že skoraj moralo presedati, ali vkljub temu se razmere še niso zboljšale. Dan zadnevom prihajajo pritožbe naših ljudi, kako se jih zanemarja, da, celo prezira, češ da se drugod dobi boljše in cenejše. Ne bi rekli nič, ako bi bilo to resnica, ali mi pač poznamo svoje ljudi in smo tudi prepričani, da izvira vse to le iz nekake domišljene boljše postrežbe v neslovenskih lokalih. Slovenec postreže ravno tako dobro, ako ne boljše, ali slovenski odjemalci so res nerazumljivi, posebno naše dame, katere vidimo danzadnevom prihajati iz trgovin, ki nimajo slovenskih napisov. (Omenimo naj tu samo tako po strani, da naše dame tudi v slovenskih trgovinah itd. govore skoraj izključno nemški.) Kako vse drugače je to pri Nemcih. Kdaj vidite koga v kakem slovenskem lokal? Nikdar! Pri občili smo svoj čas vest, da se je nekemu mesarju takoj odpovedalo od nemškega hotela odjemanje mesa, ker se ga je videlo, da je pil v „Narodnem domu“ četrtinko vina. Sedaj smo zopet izvedeli, da je naš mestni oče Rakusch sam pokazal, kako se ima izvajati geslo „Svoji k svojim“. On in njegovi drugi so oddali stavbo novega parnega mlina svojemu podjetniku. Pa ne samo to. Podjetnik je moral prevzeti stavbo pod pogojem, da ne izroči nikakega dela slovenskim obrtnikom! Ne vemo sicer, kaka kazen bi ga zadela v nasprotnem slučaju, ali to pač vemo, da je to pač strogo izvajano geslo „Svoji k svojim“ Tako delajo Nemci, tako dela župan celjskega mesta, ali tako ne delajo naši ljudje. Slovenec pojdi se k Rakužu učiti, kako je treba svoje ljudi podpirati, k onemu Rakužu, ki bi moral svojo trgovino zapreti, ako bi ne zahajali k njemu Slovenci. Takšne so razmere v Celju. Mi sicer riskiramo, da nas vsled te notice slavno državno pravništvo počasti z zaplembo, ali storiti hočemo svojo dolžnost, kakor je žalibog celjsko slovensko občinstvo noče storiti. Žalostno!

(Iz starih celjskih časov.) Leta 1885 je vprizorilo neko pevsko društvo v Gradcu pevsko slavnost. Seveda je bilo v Celju veliko zanimanje od strani „nemškega“ pevskega društva, imeli so več sej in ubijali so se, kako bi se našemili, da bi jih vsaj v Gradcu spoznali in nazivali za „Nemce“. Prišel je zaželjeni dan. Od nog do glave so se naciirali z nemškim perjem in dopisnik v „Tagespošti“ bi rekel, da so gotovo namenjeni na kak „Deutsches Fest in Deutschlandsberg“. Pevci so si pač domišljali, ali prepričani pa niso bili, da so „Nemci“. Ko so jih potem v Gradcu, kjer je gotovo zabra-

njeno Slovincem tudi nemške pesmi peti in bi tudi bila veleizdaja, ako bi Slovenci (Windische) zapeli kako pesem, pazno poslušali gornje in srednještajarski kolegi, so izrekli sodbo: „Schaut's die Windischen singen auch gut.“ (Glejte, Slovenci tudi dobro pojo). Seveda se je „vahtarca“ nad to sodbo strašno, a le na tihem jezila, dasi je bila prepričana, da brez nemčurjev v Celju ni Nemcev in „nemških“ pevcev!

(„Pollanetz“ je dobil naslednika.) Ni dolgo temu, kar smo posvetili Pollantzu, znanemu kričaču izza „čeških izgrediv“ in po milosti „südmärke“ in celjskih nemčurjev ter neumnosti celjskih in okoliških Slovincem, ki so k njemu zahajali, nekaj časa trgovcu v graški ulici, par vrstic Pollanetz je šel rakom žvižgat in v prostorih nekdanje trgovine se je naselil drug mož — Josef Hasenbüchl — mož približno Pollančevih nazorov, ki se bo gotovo na vso moč potrudil, privabiti v svojo trgovino čim več slovenskih kalinov. Slovenci smo res čudni ljudje, kajti vzlic temu, da poznamo svoje najhujše nasprotnike, jih vendarle podpiramo. Ni čudno torej, da odpirajo nove trgovine, dasiravno so prepričani, da od svojih ljudi ne skupijo niti za najemnino, saj računajo na slovenske odjemalce, ki gotovo ne izostanejo. Šibe bi bilo treba za naše ljudi, poštene šibe!

(Narodno radikalnim mladim možem iz Slovenskih goric) Dobili smo iz kroga mladih narodnjakov iz Slovenskih goric več lepih izjav in obširnih dopisov v zadevi pisave „Slov. Gosp.“ in njegove priloge „Našega Doma“ zoper naš list izza zadnjih dni. Stališče, katero dopisniki zavzemajo, nas iz narodnih vzrokov zelo veseli, a vendar naj nam blagovolijo oprostiti, ako njih dopisov ne objavimo. Vzroka sta dva. Prvič si je vsak res narodno misleč človek gotovo sam že prvi hip napravil svojo sodbo o dokazilni moči dokazov, katere so navajali zoper naše dobro mišljene nasvete „Slovenec“, „Gospodar“ in „Naš Dom“. Kdor bi nam vsled grdenja po teh časopisih bil postal nenaklonjen, za takega privrženca nam ni prav nič žal. Imamo pa še važnejši drug vzrok, da „Našemu Domu“ ne damo povoda, s pisarenjem o nas izgubljati preveč prostora, namenjenega drugim namenom nego napadanju v narodni borbi osivelih narodnjakov, katere isti v soglasju z nemškim časopisjem tako pridno zmerja za „prvake“. Ta list je bil namreč ustanovljen, da bi popravil škodo, katero našemu narodu dela „Štajerc“, a v zadnji številki je pa njemu neprijetne narodnjake nasipal v zadevah, katere premalo razume, desetkrat toliko psovki in porabil desetkrat toliko prostora za grdenje narodnega časopisa „Domovine“ nego odpadniškega glasila „Štajerca“. Če bi mi pripisane dopise naše narodno radikalne mladine iz Slovenskih goric priobčili, utegnil bi „Naš Dom“ na vsak dopis zopet odgovarjati „Domovini“ s sedmimi bistrumnimi članki, a

„Štajerc“ bi mu ta čas vzrastel čez glavo. Ako torej omenjenih dopisov ne objavimo, vodijo nas pri tem najčistejši narodni nameni, mi namreč privoščimo „Našemu Domu“ več tiskovnih pol za pisavo zoper „Štajerca“, „Štajercu“ pa privoščimo večje oddelke „Našega Doma“.

(Oj ta nemška „špraha“!) Zopet imamo pred seboj umotvor, ki ga je blagovolil pogruntati neki oče župan, ki je trdno prepričan, da drugače ne bo užival nebeškega veselja, ako ne dopisuje v edino izveličavni nemščini. Ta spakedrani dopis se glasi takole: „Zl. 372. — Es wird von gefertigte Angezeigt, dass alle am Keuchusten erkrankten Kinder sind am meisten gesund nur Gemeindevorsteherung selbst leidet amstarken Keuchusten möglichst derwegen, weil Tochter Kristina am Keuchusten enkrank war. Gemeindevorsteher am 22. August 1903. Der Gemeindevorsteher: Franz Pirsch — Slovenski prevod: Podpisani javlja, da so vsi otroci, ki so oboleli na oslovskem kašlju, večinoma zdravi, samo občinsko predstojništvo boluje na močnem oslovskem kašlju, ker je hči Kristina obolela na oslovskem kašlju. — Radi verjamemo, da muči slavno občinsko predstojništvo oslovski kašelj — dokaz gornji dopis.

(Na c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju) se vpisujejo učenci v prvi razred za prihodnje šolsko leto 16. septembra od 8. do 11. ure. Sprejemni izpit se začne dne 16. septembra ob 11. uri dopoldne. Učenci, kateri hočejo biti sprejeti v I. razred, morajo biti spremljani od svojih staršev ali njih namestnikov in s seboj prinesiti krsti list in pa šolska spričevala.

(Koncert v „Skalni kleti“.) Še enkrat opozarjamo slavno občinstvo na veliki koncert, ki se vrši v nedeljo, dne 6. t. m. v „Skalni kleti“. Vstopnina znaša za osebo 40 vin. in velja za vse prostore. Začetek je ob 4. uri popoldne. „Narodna godba“ bo igrala več novih komadov. Nadejati se je torej, da bo v nedeljo zadnji prostorček v „Skalni kleti“ zaseden.

(Za hmeljarje) Iz Žatca na Češkem nam došla poročila javljajo, da se prodajajo sedaj bale hmelja po 310—360 K. da ga pa prodajalci ne prodajajo radi po tej ceni in čakajo, da bi cena poskočila na 400 K, ker je pridelek dober in ga je malo. Posamezne kupčije na deželi v omenjenem okraju so bile sklenjene po 340—350 K.

(Galicija) Dne 6. septembra t. l. to je v nedeljo popoldne ob 4. uri se vrši v Galiciji pri „Matjažu“ ob priliki osnovalnega zbora „Kmetijskega in bralnega društva“ veselica z jako zanimivim sporedom. Nastopili bodo govorniki, pevci iz Šmartna v Rožni dolini, igrali bodo domači diletantje itd. Ker bodo to društvo ustanovili domači fantje, je želeli, da pridejo k tej veselici vsi prijatelji mladeniških izobraževalnih društev in tako pokažejo svoje simpatije našim slovenskim mladeničem.

Rodil se je besni nemškutar v imoviti hiši slovenskega kmeta ali tržana, in skrbni oče je hotel narediti iz njega gospoda z velikim klobukom in črno suknjo. Žalibože se mu to ni posrečilo, ker njegovemu sinu težavna šolska tvarina ni hotela v trdo bučo. Oče, kateremu so se milili stari tolarji, pride nekega dne v mesto, naloži na voz svojega nadepolnega sina in njegovo prazno škrinjo, — obleko je namreč sin poprodal, — in ga pelje domov, da bi izredil pod svojo močno roko poštenega slovenskega gospodarja. Toda varal si se, sivi starček, tvoje sina je že oblizala nemška „kultura“ in šestokrat pogubno vpliva na njegov razvitek še kaki nemški profesor, ki vidi v Slovincu le „inferjorno“ človeško pleme. Ko pride izučnik na dom, zaničuje in oholo gleda po svojih nekdanjih tovariših in vrstnikih, kateri niso zastonj trgali hlače po mestnih šolskih klopih, ampak so doma pridno pomagali svojim roditeljem polje obdelovati. On se čuti nekaj višjega, ker zna za silo nemški lomiti, delati pa noče in tako mu ostaja časa, da se izčrpa iz njega strasten nemškutar. Ker je pa oče pridno gospodaril in mu zapustil precej premoženja, prevzame bogato domačijo in postane oče župan, ker zna nemški. Zdaj se odpre njegovi breznačajnosti veliko polje da ga obdeluje. Proti gosposki in g. okrajnemu

glavarju seveda je živi kip petoliznega odpadnika. Ker je črne duše in ima kosmato vest, gorje zdaj narodnemu učitelju in duhovniku. On te blage gospode črni in toži pri višjih oblastvih, in dasi tudi nebi ničesar njegovo obrekovanje izdalo, naredi jim vendar mnogo sitnih potov in nepotrebnih obrambnih pisarij. „Semper aliquid haeret“. — V njegovi županski pisarni se piše vse nemški, četudi v kraju nihče nemški ne zna. On stoji v prvi vrsti pri volilnih agitacijah za nemškutarske kandidate, pri njem so shodi in posvetovanja, kako bi bilo mogoče slovenski napredek uničiti ali vsaj ovirati. Če je v kakem trgu, mora imeti svojo podružnico nemškega „šulferajna“ ali „südmärke“, kateri je tudi predsednik, kratko da rečem, on dela na vse kriplje, da bi se kmalu dogradil vsenemški most od Belte do Adrije. Poišče si tudi, če je mogoče, nemkinjo ali vsaj nemškutarico za soprogo; v njegovi hiši, posebno če je v trgu, ne smejo ne otroci ne posli slovenski govoriti; celo pes čuje samo na nemško ime bismark (beissmark) in mora nemški lajati.

Nahaja se nemškutar besnik najčesče na Koroškem, pa tudi na Štajarskem imajo nekatere izborne eksemplare, vredne, da bi jih poslali na kako svetovno razstavo, kjer bi dobili gotovo darilazanje. Besnikovogospodarstvo izerakovopot.

3. Nemškutar kmetavs (nemškutarius agrestis seu suburbanus)

je nizke vzrasti ter suhega, zelenega obraza, nosi pod nosom nekaj slabo gojenih brkov, nekateri se tudi nič ne brijejo in imajo mršavo brado. Kmetavsova obleka ni po mestnem niti po kmetškem kroju narejena; kajti suknjo in hlače si oskrbi pri mestnem starinarju, klobuk pa mu gre večkrat čez ušesa, kar tudi kaže, da si ga ni sam izbiral pri klobučarju. Čevlje ima navadno podvrnjene.

Kmetavs stanuje okolu večjih mest in trgov ali v bližini tovarn, od kojih je odvisen. On rad posedava in popijava po mestnih krčmah, kjer politikuje ter ima tovaršijo mestnih nemškutarjev in kjer zopet zapravi z žuljavimi rokami pridobljen zaslužek; doma mu pa dela žena kot črna živina, in gladni otroci se mu gatiyo v revni koči, ki mu rebra kaže. On namreč vozari s suhimi konjiči za meščana ali tovarno. Ako še ima gozd, smukne marsikatero deblo skozi njegov kosmati golt, a vendar ga ne rani niti ga ne popraska. Dokler še ima kaj ovenka, hodi tudi na lov in je najboljši družnik mestnih lovcev, ki mu posebno ugajajo. Nazadnje pride na boben.

(Konec prihodnjic.)

(Velenje.) V nedeljo, dne 6. septembra t. l. bodo dijaki Šaleške doline ponavljali igro „Bob iz Kranja“, obenem bodo igrali novo igro „Kje je meja“. Začetek ob 4. uri popoldne. Sedež stane 80 vin., stojišče 30 vin. K obilni udeležbi vabijo dijaki Šaleške doline.

(Posojilnica-Reifeisenovka na Bizeljskem) bode odslej slovensko uradovala, sprejemala tudi hranilne vloge, katere po $4\frac{1}{2}\%$ obrestuje, in razširila svoj delokrog še na sosedni župniji Kapele in Pišce.

(Na dvorazredni šoli v Koprivnici okraj Kozje) je namestiti nadučiteljsko mesto. Prošnje se naj vložijo do 20. septembra t. l. pri krajnem šolskem svetu.

(V Hotinji vasi) je priredilo mariborsko „Slovensko društvo“ političen shod, ki je bil prav dobro obiskan. Poročal je državni poslanec Robič o svojem delovanju v državnem zboru. Baval se je tudi s sedaj jako perečim vprašanjem, ali bodo morali letošnji dopustniki v resnici služiti do 31. decembra. Rekel je, da je sicer vlada upravičena to storiti po vojaški postavi, ali bilo bi pa le jako krivično. Proti takemu ravnanju vlade se mora protestirati. Govornik je izrazil prepričanje, da bodo pri bodočem zasedanju državnega zbora slovanski poslanci stopili v ožjo zvezo med seboj. Drugi govornik dr. Rozina povdarja, da potrebuje narod politične izobrazbe, ki ga bo obvarovala prestopa v nasprotni tabor. Razpravlja o vplivu šole na ljudstvo in zahteva, da skrbi dežela tudi za slovenski del in da ne naklanja podpor samo nemškimi in nemškutarskim mestom in trgov, temveč v prvi vrsti narodu. Župan Pišek se nato zahvali govornikom za njihov trud in predsednik „Slovenskega društva“, prof. dr. Karol Glaser, izpregovori o razmerah, ki so vladale na Štajarskem pred 50 leti v primeri s sedanjimi, na kar se shod zaključil. Po shodu so se zborovalci ob igri domačih tamburašev in petja domačega pevskega zbora še nekoliko po zabavali, potem so se pa razšli na svoje domove. Vtis shoda na zbrano ljudstvo je bil očividni. Sad ne bo izostal.

(Politični shod v Št. Lenartu pri Ormožu.) Politično društvo „Sloga“ v Ormožu je sklicalo prošlo nedeljo političen shod v Št. Lenartu pri Ormožu. Udeležba je bila prav povoljna, okrog 600 oseb. Na shodu je poročal državni poslanec dr. Ploj o delovanju državnega zbora. Posebno je zanimal zborovalce zakon o stanovskih za drugih za kmetovalce, potem vinska klavzula in druge take stvari. Govornik je nato govoril o ogrski nagodbi, o dveletni vojaški službi in ker je bil g. Kočevar zaradi bolezni zadržan, je poročal tudi o delovanju deželnega zbora. Zborovalci so mu vseskozi navdušeno pritrjevali. Za njim je govoril g. Kolarič, posestnik v Središču, o združništvu. Končno je predlagal predsednik „Sloge“ dr. Omulec resolucije, ki zahtevajo občo in direktno volilno pravico za državni in deželni zbor, ustanovitev oddelka namestništva v Mariboru, deželnega nadsodišča v Ljubljani, vseučilišča v Ljubljani, nadalje ustanovitev meščanske, obrtne in kmetijske šole s slovenskim učnim jezikom za Spodnje Štajarsko. Rezolucije so bile enoglasno sprejete. Po zborovanju se je pričela živahna zabava, ki je potrajala do pozne noči. Želeti bi bilo, da „Sloga“ priredi še več takih vrlo uspešnih shodov.

(„Hitrost brzojavnega urada“.) Dne 1. septembra ob 5. uri popoldne se je brzojavilo iz Ljutomeru v Vržej, kateri je oddaljen le eno in pol ure hoda. „Čujte in strmite“. Brzojav je prišel že drugi dan ob $8\frac{1}{2}$ uri zjutraj. Torej je hodil $15\frac{1}{2}$ ur. Kmalu bomo morali narediti v Ljutomeru dirko s polži in brzojavi.

Društveno gibanje.

(Veliko sokolsko slavnost) priredi „Celjski Sokol“ dne 20. septembra t. l. v Žalcu. Obširne priprave se že vrše. Za danes povemo le, da se bo vršila ta slavnost sredi trga v žalskem parku, ki bo spremenjen ta dan v pravi slovenski raj.

(Bralno društvo v Št. Pavlu pri Preboldu) vabi na predstavo, ki jo priredi v nedeljo, dne 6. t. m. v prostorih g. Franca Vedenika (pri Peku) s sledečim sporedom: 1. „Doktor Hribar“, burka v enem dejanju. 2. „Dobrodošli! Kdaj pojdet

domov?“, veseloigra v enem dejanju. Med točkami in pri prosti zabavi svira godba. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži od 1.—3 vrste 80 v, od 3.—5. vrste 60 v, ostale vrste 40 v, stojišča 30. — Kratek sicer je ta-le naš program, a zato bo veselica tem zabavnejša; naj je tedaj nihče ne zamudi, komurkoli čas dopušča. Z obilnim obiskom podžgali bode naše vrle diletante, da bodo tem rajši vztrajali pri svojem započetem delu, da bodo še nadalje radi posvečali svoje moči slovenski Taliji ter delali v korist in napredek našega slovenskega naroda; — na drugi strani pa bode podprli z obilnim obiskom naše vrlo bralno društvo, ki že deset let širi izomiko med narodnimi Šentpavličani. Lahkonoga mladina pa bo imela vrhutega še svoje rajanje ob zvokih ubrane godbe. Savinčanje pridite torej v obilnem številu v nedeljo v Št. Pavel ter bodite zagotovljeni, da ne bode nobenemu žal. V Št. Pavlu je še „zmir“ lušno b'lo!

(V proslavo) prereditve gostilne gosp. N. Zanierja v Letušu se vrši dne 8. septembra t. l. veselica s sledečim sporedom: 1. Koncert. — 2. Prosta zabava in ples. Svira šmarska godba na lok. Začetek točno ob pol 7. uri zvečer. Vstopnina za osebo 20 kr., za obitelj 50 kr. Vstop je dovoljen samo vabljenim, njih obitelji ter prijateljem. Isti dan se vrši v šoli ob 5. uri popoldne gledališka predstava. K mnogobrojni udeležbi vabi vljudno gostilničar.

(Bralno društvo na Dolu) praznuje letos desetletnico svojega obstanka. Glede na to priredi v nedeljo, 6. septembra ob 4. uri popoldne v gostilniških prostorih g. F. Roša v Hrastniku veselico s petjem (mešani zbor: Adamič: V gozdu, M. Hubad: Narodne pesmi, Moški zbor: Pesem Koroških Slovencev), burko: Doktor Hribar, s plesom, šaljivo pošto itd. K obilni udeležbi vabi (tudi društvu nasprotnega lažnjivega „Gospodarjevega“ dopisnika) odbor.

(Bralno društvo pri Sv. Andražu v Slov. goricah) priredi v nedeljo, dne 6. septembra t. l. veselico z govorom č. g. Fr. Gomilšaka in gledališko igro: „Eao uro doktor“ ter petjem domačega moškega in mešanega zbora. Odbor.

(Bralno društvo v Negovi) priredi dne 6. t. m. veselico v prostorih gosp. Lasbajerja v Ivanjcih s sledečim sporedom: petje, tamburanje, orkester na lok in gledališka predstava. Sodelujejo Gornje-Radgončani. Vstopnina 20 v.

(„Kmetijsko društvo Lešnica in okolica pri Ormožu“) si snuje svojo društveno narodno knjižnico. Mlado, od aprila t. l. delujoče društvo, katero se bavi edino le s kmetijstvom, šteje danes blizu 200 udov. Sedanje denarno stanje je seveda še prav slabo. (Društvo se je med drugim s primerno velikimi stroški zasadiło svoj lasten amerik. matičnjak.) — Obračamo se torej do Vas p. n. rojaki, z vljudno prošnjo: podpirajte nas! Podarite društvu knjig in časopisov gospodarske in poučljive vsebine, ali podpirajte nas z denarnimi doneski. Prejem blagohotno poslanih daril se bo potrdil v naših časopisih. — „Na zdar!“ Za „Kmetijsko društvo Lešnica in okolica pri Ormožu“ tač. preds. Franc Vabič, nadučitelj.

Dopisi.

Laško. Res tesno postaja človeku pri srcu, če premišljuje razmere, ki vladajo pri nas. Tla so slovenska; a vladati hoče nemškutar! Da, nemškutar hoče vladati, on se šopiri na pristnih slovenskih tleh kakor sraka s pavovim perjem! A najbolj žalostno je pa to, da se tukajšnji Slovenci, ki imajo vendar ogromno večino, tako puste voditi od nemškutarčkov, kakor pravi božji voleki. Na ta način lahko raste greben našim nasprotnikom! Še celo človeček, ki prav dobro ve, da služi v pisarni krištofove občine izključno slovenske groše, se širokousti v svoji prusaški oholosti z besedami, kakor: „Ich bin ein deutsches (!?) Tüfflerkind!“ No, pa mislimo, da celo upamo, da bo tudi temu nemškutarčku enkrat odklenkalo, da ne bo mogel več za slovenske žulje hajlati po nemškutarskih gostilnah ter se bratiti z izdajalci slovenskega naroda!

Nekateri naši ljudje so seveda takšni, da bi za požirek kake kiseline šli za nemškutarjem do konca sveta. To potrjuje že več slučajev,

tako tudi slučaj, ko je naredil šulferajn veselico za svoje privabljenе otroke. Takrat je romala na nemškutarski „Freibier“ cela „žlahta“, ki je vendar slovenska, več slovenskih sicer zavednih gg. uradnikov in drugo slovensko občinstvo. Otroci se vsled ogromne množice drugih niso mogli preveč pokrèpčati, ker drugače bi gotovo nekateri z solznimi očmi ne prosili svojih prisotnih staršev — seveda v slovenskem jeziku — naj jim privoščijo vsaj pežirek mrzle vode, ker sicer bi morali žeje omagati!

Vobče se govori, da imamo pri nas dve narodni trgovini, toda če stopiš vanje, zadonel ti bode od vseh strani nemški pozdrav. Da bi se dalo kakemu Slovencu v resnici blago narodnih tvrdk n. pr. vžigalice, ne da bi izrecno zateval, o tem še misliti ni! Seveda največ so krivi tega uslužbenci, pa tudi gospodar naj bi gledal, da bo imela trgovina slovensko lice.

Še ni prav dolgo tega, kar je dobila tukajšnja pivovarna bolj slovenski obraz, toda kakšni so njeni uradniki, ali govore vsaj med seboj v slovenščini; ali je kateri gospod pri bralnem društvu, ali zahaja vsaj tu in tam v slovenske gostilne? Ne! Odgovore naj si dotičniki sami in če vidijo, da so dosedaj krivo ravnali, naj popravijo v prihodnje, kar so zagrešili!

Da pa tudi naši nemškutarčki slovenski znajo, kaže nam že to, da imajo še celo razvpite nemškutarske gostilne in prodajalne kupne cene v slovenskem jeziku in da so tudi nekateri nemški (!) uradniki naročeni na tistega izvoljenega „Štajerca“! Da Slovenci tukaj tako dremlejo ali že celo spijo, krivo je tudi to, ker ni nobenega pravega društva, ki bi oživljajo narodno zavest! Včasih, ko so bili pri nas res pravi rodoljubi, priredilo je „Bralno društvo“ večkrat kako veselico ali kako predstavo, a danes? Tisti, kojih naloga bi bila oživljati slovensko stvar in delovati za narodno blaginjo, spe mirno in se ne zmenijo za to, kar nasprotniki počenajajo. Že iz teh par črtic se razvidi, kako žalostne razmere so pri nas, toda kadar se kaj predrugači na eno ali drugo stran.

„prijatliji poročal a' pisal Vam bom!“

Podhumski samotar.

Šmarje pri Jelšah. — „Körbrovina pri sodišču“. — Pod gorenjim naslovom je priobčil „Slov. Narod“ prav čedne stvari o šmarskem c. kr. okrajnem sodišču. Mi se svoje strani hočemo ta dopis nekoliko popolniti, da bo slika tembolj dovršena in proslula Körbrovina lepše razkrinkana.

Kakor je že narod „Narod“ pripomnil, je neznosnih razmer pri šmarskem sodišču, če ne edino, pa vsaj v največji meri kriv ondotni okrajni c. kr. sodnik. S tem možem smo se že morali nekočkrat pečati. Posebno znan je še morda širšemu občinstvu vsled svoje ponesrečene tiskovne pravde. Kakor znano, prinesla je „Domovina“ takoj po dovršenih zadnjih državno-zborskih volitvah dva ostru dopisa „Iz Šmarja“, v katerih se je bavila v prvi vrsti s sodnikom Wagnerjem. Sodnik jej je obesil zato pravdo na vrat. Ko se je pozneje priznal g. Zabukovšek za avtorja onih dopisov, umaknil je ta sodnik proti njemu naperjeno tožbo brez najmanjšega zadoščenja, baje le vsled formalne zastarelosti. V dopisih je bil gosp. Wagner kot sodnik močno žaljen. Vsakdo je pričakoval, da si poišče zadoščenja. Toda Wagner je potegnil „tega kratkega“ in meritorno očitjanje onih dveh dopisov visi še danes na njem, dasi bi bilo v interesu justice želeti, da se sodnik bodisi opere, bodisi v nasprotnem slučaju požene pred disciplinarno sodišče, kar bi se bilo na njegovem mestu vsakemu Slovencu brez usmiljenja zgodilo.

„Slov. Narod“ je tudi omenil, da je nevarnost, da bi sodnikovo sorodstvo in svaštvo s trgovcem Wagnerjem utegnilo neblago vplivati na pravosodje. Smo v srečnem položaju eden poskus zabeležiti, dasi ne vemo, jeli imel uspeha ali ne. Čim zvemo več, objavimo vse natančno. Je tedaj skušnjava zelo blizu in o interesu pravosodja bi bilo, ko bi se takim poskusom tudi v obeh najpreprostejšega kmeta naredilo konec.

Če se čuti po tej opombi gospod sodnik užaljenega, prosimo naj toži. Dobimo zopet pri-liko, šmarsko perilo javno razobesiti.

Ko bi tega sodnika v Šmarju ne bilo, ne imeli bi takega Kolaritscha. Kajti ne more se izgovarjati, da ne ve, kaj počenja njemu neposredno podrejeni nadoficijal v uradu in tudi zunaj urada in to tem manj, ker je sicer o vsaki drugi malenkosti dobro poučen. Gotovo stopi sodnik večkrat v prostore pisarniškega osobja. In če ni slep, moral je videti na Kolaritschevi mizi lističa, katerih glavni namen je zmerjati in žaliti Slovence. Videti je moral ostentativno nastavljene „štidmarkine“ vžigalice. Če je to videl en- dva- in še večkrat, ali mu ni prišlo nikoli na misel, da morajo to slovenske stranke smatrati za drzno izzivanje!!

Ali ni gospod sodnik med uradnimi urami nikoli pogrešil Kolaritscha v pisarni? In če ga je pogrešil, seli je informiral, kje da je?! Kolaritsch se je hotel vsled zadnjega našega dopisa čutiti užaljenega in to zaradi besede „nepotreben“. Vprašamo gosp. sodnika, nili „nepotreben“ uradnik, ki zahaja v uradnih urah v gostilne, se tam ne samo „krepča“, ampak tudi igra „Zusperr“? „Joža Prevorški“, toži nas, prosimo lepo!!

Odkrito povemo, da se te prav nič ne bojimo, makar si natlačiš v vsako gumbnico pest modriša.

Dolgo nas je blatilo šmarsko nemčurstvo po njega vrednih cunjah in si domišljalo, da bo vedno na konju. Naše potrpežljivosti je konec. Poštenih Nemcev ne sovražimo, baš ker so poštene. Toda gnjusi se nam tista prismojena nemškutarija, ki povečuje svojo neznačajnost s svojim izzivanjem.

Šmarčani nismo bili nikdar na glasu kot bojevití tržani. Če smo se v zadnjem času jeli gibati, zakrivil je to v prvi vrsti Kolaritsch. Z njim je prišel k nam nemir in s tem je povedano vse. To je Korbrovina...

Na svidenje, Kolaritsch!

Slavno uredništvo „Domovine“ prosimo naprej, da nam prepusti za nedoločen čas stalni prostor v svojem listu, ker se nam gradivo od dne do dne množi. — Drage volje! Ur.

Milwaukee v Sev. Ameriki. Redko kedaj je v „Domovini“ kaj citati iz Amerike. Hočem Vam torej v kratkih vrsticah nekoliko opisati naše življenje v novi domovini. Ne smete torej misliti, da smo pozabili svojo rodno zemljo in svoj mili slovenski jezik. Tega nikdar, ako ravno živimo tukaj med Nemci in Angleži.

Slovencev nas je v Milwaukee okrog 800. Mesto šteje čez 200000 prebivalcev, večina Nemcev, katerim pa vsa čast, kajti pri njih ni tiste zagrizenosti in mržnje do nas Slovencev, kakor jo kažejo celjski nemčurčki ali pa, da jih počastim, celjski „purgarji“.

Naznanjam Vam veselo vest, da smo ustanovili tukajšnji Slovenci pevsko društvo „Savinja“, pri katerem smo večinoma Savinjčani. Prvokrat smo zapeli skupno podoknico našemu članu Florjanu Rakunu, doma iz Spodnje Rečice in njegovi soprogi. Kako krasno se je razlegala slovenska pesem v tujini, da ni ganila samo naših rojakov, ampak je tudi zanimala Angleže, da ni bilo ne konca ne kraja ploskanja. Ne morejo dosti prehvaliti ubranih glasov.

Odbor „Savinje“ sestoji iz sledečih rojakov: Fran Terčak, predsednik; Josip Prislan, njegov namestnik; Janez Močnik, blagajnik; Fr. Matjaž, namestnik; Jakob Rakun, knjižničar; Franc Brenkuš, revizor; Fran Hudales, prireditelj ve selic; Franjo Staut pevovodja.

Torej, dragi rojaki, lahko spredite, da tudi mi Vaši bratje v daljnji tujini nismo pozabili svojega milega materinega jezika. Vedno hočemo stati kakor skala v boju proti našim luciferskim zatiralcem. Z bratskim pozdravom

„Slovensko pevsko društvo Savinja“.

Narodno-gospodarske novice.

Naši sodovi.

(Piše Iv. Vuk.)

Z naglimi koraki se nam bliža jesen, da nam ponudi sad našega celoletnega truda. Kako vesel čas je za naše kmetovalce, vinogradnike in sadjarje, ko vidijo spomladi vso naravo v cvetju, ter se radujejo nad lepim duhom. S ka-

kim upanjem ogledujejo poleti nastavke sadu, kako jim srce trepeti, ko vidijo se bližati grozne oblake, v katerih vre in grmi, ki lahko na mah uničijo ves trud. In sedaj, ko dozoreva sad, poskakuje človeško srce radosti, saj se bo poplačal njegov trud. Zadovoljen hodi oratar okrog in v mislih računi, koliko bo tega in onega, kaj bo prodal in kaj obdržal in koliko bo skupil zato itd. Vinogradnik že računi, koliko sodov bo moral imeti in sadjar tuhta, koliko bo prodal sadja in kaj porabil za jabolčnik.

In sodi, kamor se bo vlivala ta ali ona kapljica, ti sodi so takorekoč — zlata vrata v mošnjiček vinskega kupca. Kaj me tako čudno gledate; da, sodi so glavna stvar. Kaj nam pomaga še tako dozorel sad, bodisi grozdje ali ja bolka (hruške), in če je še tako dobra letina, če pa vse to spravimo v slabo pripravljene, nesnažne posode Vinski kupec se ne bo lovil za takim vinom ali moštom. Ker pa priprava sodov ni ravno malenkostna stvar, posebno ako hočemo vzorno, hočem priskočiti s tem spisom našim kletarjem nekoliko na pomoč. Da so sodi okrogli in ovalni, tudi kvadratne podobe in napravljeni iz trpežnega hrastovega lesa ali pa zlit iz cementa, ne bom na široko razkladal. Saj to zna vsakdo. Pač pa hočem nekaj pripomniti o pilki in čepu.

Čep in pilka ali voha, kakor se tudi imenuje, morata biti lepo okrogli ne pa oglati, kakor sem to videl pri nekaterih kletarjih. Le na tak način se lahko popolnoma zapre zraku pristop k vinu. K temu potrebna zamaška mora biti iz trdega lesa, najboljši iz hrastovega ali slivovega. Les v sredini je boljši kakor oni od kraja, to se pravi, oni od stržena, ker tak ne moči. Zamašek pilke pa naj bo tako dolg, da še sega daleč v vino. To pa zato, da se lahko navleče in napne ter tako zapre popolnoma zraku pot in zabrani, da se ne prične delati vinski cvet ali kan, kar ni ravno dobra prikazen za kletarja. Kar se pa tiče omotavanje zamaškov s capami, kar sem tudi na mnogih krajih opazil, pač nikomur ne svetujem

Zakaj ne, bo me morebiti kdo vprašal? — Čujte!

Vsaka capa vleče nase tekočino, dokler ni napojena skoz in skoz. Ko se pa navleče vina in pride moker zunanji del v dotiko z zrakom se lahko zgodi, da začne plesniti. Po stane plesnivo in tiste glive, ki povzročajo plesen — mi jih seveda s prostim očesom ne vidimo — preidejo v vino. In če je kletar-vinorejec nameren in ne pazi, mu lahko vse vino v dotičnem sodu splesni, t. j., da dobi okus po plesnobi. Pa še ena nevarnost preti vinu, ki ima zamaške ovite s cunjjo. In ta je hujša od prve. V zraku je polno gliv, ki povzročajo, da se vino, pa tudi druge alkoholne pijače spremene v jesih, ali da ciknejo. Te glive, Bacterium aceli, imenovane prekrojujejo alkohol, ki se nahaja v vinu v očetno kislino in vodo. Ko pa je vino že jelo cikati, ga je rešiti zelo težko in še to le takoj v začetku. Marsikdo mi bo menda ugovarjal, da ni tako hudo, posebno tisti, ki ovija zamaške s cunjami. Vendar naj bo kakorkoli, vino trpi pri tem, naj bo tedaj samo nekoliko. Vendar pa je boljše, da se takoj od začetka ognemo takim neprilikam, ko se lahko, kakor pa da bi pozneje tarnali in preklinjali ter si pokvarili trud in žulje celega leta. Naj se trmoglavost takih kletarjev rajši prej ukloni, kakor pa tedaj, ko je že nesreča gotova. Toliko o čepu in vehi.

Da pa imajo veliki sodi vratica, da se lažje snažijo in da se mora paziti, da ne pride vino ali mošt z železom v dotiki, ker bi lahko počrnelo, to je znano že vsakemu kletarju. Vendar še hočem na kratko to navesti. Če pride namerč vino, bodisi že pri prešanju še kot mošt, ali pozneje, v dotiko z železom, ali če pade kak žrebljati košček železa vanj, nastane med železom in čreslovino, ki je v moštu ali vinu kemična zveza, ki vino črno barva; to pa le, če pride z zrakom v dotiko. V sodu je vino čisto, kakor hitro ga pa natočimo v kupico, postake črnkasto. Pa ne, da bi kdo mislil, da je črno kot tinta, ampak se opazi le neka izprememba, da je barva črnkasta. Okus in duh sta seveda neizpremenjena.

Da se temu odpomore, sem že omenil, da se mora paziti, da ne pride vino ali mošt z že-

lezom v dotiko. To se pa zgodi n. pr. pri vraticah velikih sodov, da se železo, ki bi se imelo dotikati vina ali mošta, prevleče z zato pripravnim lakom. Istotako se tudi prevleče s takim lakom ono železo, ki pride v dotiko z moštom pri prešanju.

(Konec prih.)

Druge slovenske novice.

(Nemški „Trutzburg“ v Ljubljani.) V nedeljo bo v ljubljanski kazini ustanovni shod društva nemških delavcev „Trutzburg“, ki je pravzaprav podružnica nemškega delavskega društva „Germania“. No, pač mora klavarno izgledati ta „Trutzburg“, da so si morali ljubljanski Nemci naročiti celjske kričace za štafažo na ustanovnem zboru.

(Odbor trgovskega bolniškega društva v Ljubljani) se je takole konstituiral: Ravnatelj: veletržec g. Ivan Knez; namestnik: g. Matej Treun; tajnik: g. Ivan Mejač; blagajnik: g. Alojzij Lilleg; gospodarstvo: g. Franc Terček; namestnik: g. Andrej Šarabon; knjigovodja: g. Franc Anderwald. Gg. Jebačin in Magdić sta člana ravnateljstva.

(Izkaz posredovalnega odseka Slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani) — Službe iščejo: 7 kontoristov oziroma kontoristinj, 2 poslovodja, 2 pomočnika mešane stroke, 8 pomočnikov manufakturne stroke, 7 pomočnikov specerijske stroke, 4 pomočniki želez. stroke, 3 pomočniki spec. in galant. stroke, 1 učenec. Proste službe: 2 kontorista, 4 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika meš. stroke, 3 pomočniki želez. stroke, 1 pomočnik spec. stroke, 3 učenci.

(Nagrada za rešitev življenja) v znesku 105 K je dovolila kranjska deželna vlada posestniku Antonu Faturju iz Spodnjih Bitinj na Gorenjskem, ker je reši. tri otroke iz ognja.

(Na božji poti zblaznela.) Roza Frešah iz Prihove je šla na božjo pot k Mariji pomagaj na Brezje. Na Brezju je nenadoma zblaznela in morali so jo v varnem spremstvu odpraviti domov.

(Občinske volitve v Beli pri Železni Kapli so se izvršile s popolno zmago Slovencev. Izvoljeni so sami odločni Slovenci. Tu se vidi, kolike koristi je organizacija za narodni napredek. Nemčurji se niso niti blizu upali.

(Boj za enakopravnost slovenskega jezika pred celovskim dež. sodiščem.) Nova metla dobro pometa in g. dr. Brejc je taka nova metla. Ni še dolgo temu, kar je prisilil sodnika v Velikovecu, da je uradno konstatiral, da pri velikovškem okrajnem sodišču ni slovenščine zmožnega uradnika, in sedaj imamo zabeležiti zopet pomemben slučaj pred celovskim deželnim sodiščem. Dr. Brejc je kot zagovornik dr. Hudelista, ki je na svojem vrtu žgal umetelni ogenj in bil radi tega obsojen, pričel pred celovskim deželnim kot vzklicnim sodiščem svoj zagovor slovenski. Državni pravnik zahteva, da senat ukaže za govorniku, da nemški govori. Državni pravnik se je povzpел do jako zanimive trditve, da naj se s strankami neveščimi nemščine po možnosti uraduje v nemškem jeziku, da pa to ne velja za stranke, ki so nemščine zmožne. Dr. Brejc je nato odločno zahteval, da se senat sestavi tako, da bodo vsi člani senata zmožni slovenskega jezika, kajti dva sodnika, zapisnikar in državni pravnik niso razumeli slovenščine. Sodni dvor je po dolgem posvetovanju sklenil, da se obravnava preloži za toliko časa, da bo mogoče sestaviti senat, katerega člani bodo vsi zmožni slovenščine. Dr. Brejc je s tem dosegel lep uspeh, na katerem moramo njemu in sploh koroškimi Slovincem odkritosrčno častitati, kajti s tem sklepom se je oficijelno priznala slovenščini že zdavnaj v zakonih zajamčena pravica. Le tako naprej!

(Nesreča pri vrtanju tunela pod Kostanjanjevo pri Gorici) V torek dopoldne se je razpočila ob vходу v tunel pod Kostanjanjevo mina nekoliko prezgodaj, da ravno je bila užigalna vrvica dovolj dolga. Eksplozija je ranila nekoga delavca, ki so ga potem prenesli v goriško bolnico.

(Ravnateljem državne gimnazije v Trstu) je bil imenovan dosednji ravnatelj državne gimnazije v Trientu na Tirolskem, dr. Gustav Heigl.

(Novo delavsko društvo v Trstu) Domači delavci v Trstu so ustanovili novo delavsko društvo, katerega namen je čuvati koristi domačih delavcev in skrbeti, da dobe predvsem dela domačini.

(Tatvine v Trstu) se množe na zelo vznemirljiv način. O belem dnevu izginja ljudem denar in druge vrednostne stvari. Prigodilo se je, da so drzni lopovi na javni ulici iztrgali nekemu gospodu žepno uro in verižico in pobegnili tako hitro, da jih ni bilo mogoče vjeti.

Politični pregled

(Za vojaške novice.) Vojno ministrstvo je izdalo naredbo na politične oblasti, da naj opozorijo vojaške novice, da lahko vstopijo prosto voljno s 1. oktobrom v vojaško službo. Oglasi se lahko vsak med 1. in 5. oktobrom pri svojem dopolnilnem okraju. Kolikor takih prostovoljcev se bo oglasilo, toliko tretjeletnikov bo šlo na dopust. — V vojnem ministrstvu so se vršila posvetovanja radi položaja, ki ga je povzročila ogrska kriza. Posvetovali so te tudi o odredbah, ki so potrebne vsled vstaje na Balkanu.

(Češke zahteve.) Zahteve ogrske opozicije so vzbudile tudi v Čelih upravičene želje, da se da tudi drugim narodnostim avstro ogrske države pravice, kakor jih zahtevajo Madžari zase. V to svrhu sta se formulirala dva predloga na sestanku čeških agrarcev, katera tudi mlado češki klub gotovo sprejme. V teh predlogih se zahteva, da se avstrijska deželna bramba uredi po načinu ogrskih honvedov, torej po narodnostih. Glede skupne armade se zahteva, da se pomnoži število avditorjev slovanskih narodnosti in da se obravnave pred vojaškimi sodišči vrše v obtoženčevem jeziku. Vsi češki okrajni in občinski zastopi bodo podali tozadevne peticije državnemu zboru.

(Ogrska kriza) še vedno pričakuje odrešenika. Cesar se je sicer včeraj zopet pripeljal v Budimpešto, ali kakor se zatrjuje, tudi sedaj ni pričakovati ugodne rešitve osem mesečne krize. Dopisnik dunajske „Neue Freie Presse“ je govoril s poslancem Košutom o ogrskih razmerah, in Košut je izjavil, da prej na Ogrskem ne bo miru, dokler se ne uvede madžarski poveljni jezik, kajti narod ne bo popustil. Nadalje je rekel Košut, da ima opozicija večino v narodu in da bi gotovo dobila večino v zbornici, ako bi pri volitvah vlada ne pritiskala z vsemi mogočimi sredstvi na volilce. Odlok vojnega ministrstva, da ostanejo tretjeletniki še nadalje v vojaški službi, je vzbudil po celem Ogrskem velikansko ogorčenje. — V državnih blagajnah so se začeli že kazati nasledki exlex-stanja, kajti dasiravno se davki še precej redno plačujejo, so dohodki le mnogo manjši, ker v resnici ni nihče dolžan plačati davkov in se tudi v mnogih okrajih pojavlja močna agitacija proti plačevanju. Celo tožb in drugih takih stvari ne kolekujejo več, kajti država ne more nikogar siliti k temu. Ako bo šlo tako naprej, bodo državne blagajne kmalu prazne, a rešenje krize je še daleč, daleč. Zatrjuje se, da bo Khuen še cel mesec vodil vladne posle in kdo ve, ali se bo do tedaj položaj kaj zboljšal, ali ne.

(V Srbiji) vlada grozno ogorčenje vsled napada turških vojakov na samostan Prohov. Turki so vdrli čez mejo in zažgali samostan in pomorili samostanske prebivalce, med katerimi je bilo tudi nekaj srbskih častnikov, podčastnikov in prostakov, ki so bili nastanjeni v samostanu. Vsled tega napada se je vršil vojni svet pod predsedstvom kralja Petra.

(Bolgarski knez Ferdinand) je zopet prišel na Bolgarsko, ali nastanil se ni v stolnem mestu Sofiji, temveč v Evxinogradu ob morju, kar je vzbudilo v vseh bolgarskih krogih veliko presečenost. Kakor se govori, se je knez zbal baje vojaške zarote v Sofiji, ki bi ga bila prisilila, da se odpove prestolu. Trdi se, da je bilo v Sofiji več oseb aretovanih. Seveda ni vse verjetno, posebno pa ne, kar nemški časniki pišejo o tej zadevi.

(Na Balkanu) se je vstaja razširila vse povsod. Vstaši so razstrelili z dinamitom neko turško vojašnico, 200 turških vojakov je bilo mrtvih. V skopljanski okolici so se razdelili

kristjani na dve stranki, vstaško in pa konservativno, ki se obrača na konzule, samo Turki nimajo nikakih pristašev med kristjani. Med turškimi in vstaškimi četami se vrše dan zadne vom hudi boji. V monastirskem okraju je četa 450 vstašev napadla selo, katero je branilo 250 turških vojakov. Po 24 urnem boju se je posrečilo vstašem selo zasesti. Turki so imeli 180 mrtvih in 50 ranjenih. Pri Klisuri in Smilovem so Turki popolnoma premagali vstaške čete. Begunce so daleč preganjali. Pri Paraslovu in Gobešu so pa vstaši popolnoma potolkli Turke. Iz Burgasa je prišla vest, da so vstaši razstrelili tri ladje ogrske pomorske družbe. Trije kapitani, šest mornarjev in 19 potnikov je utonilo. V obče se povsod spoznava, da je položaj zelo resen in da mora v najbližnjem času priti do vojske med Turčijo in Bolgarijo. Da, pričakovalo se je že, da turške čete vderejo v Bolgarsko, in da tako naredo mir na Balkanu. To je namreč mnenje berolinskih krogov. Toda ravno tako se sme pričakovati, da bi se Turčija zelo opekla, ako bi se spravila nad Bolgarsko, kajti Srbija ni nič manj nevarna Turčiji, kakor Bolgarska. Značilno pa je za Berolin, da mislijo ondotni gospodje reševati turške razmere na bolgarski zemlji, ne pa tam, kjer bi bilo treba, na turških tleh. Bolgarji so Slovani! Potem je stvar umevna.

Književnost in umetnost.

(„Slovan“.) mesečnik za književnost, umetnost in prosveto. Zvezek 10. Vsebina: A. Aškerc: Poslednji Obrenović Zofka Kvedrova: Nada. Dr. Josip T—k: Canjkar in njegova dramatika. Vekoslav Spindler: Ko tihi majski večer... P. pl. Radics: Papež Pavel II. iz kranjskega rodu grofov Barbov. Fran Govekar: Gorjančeva Marijanica. Jos. Kostanjevec: Lahkoživci. Listek: Književnost; gledališče in glasba; tehnika; umetnost; raznoterosti; naše slike.

(„Talijska“) zbirka gledaliških iger, ureja Fran Govekar, tiskala in založila „Goriška tiskarna“ A. Gabršček v Gorici. — Pred seboj imamo sedem zvezkov „Talijske“ (1.—6. in 10 zv.), lične knjižice, jako prikupne oblike. Srečno misel je imel knjigozaložnik A. Gabršček, ko je sklenil izdajati zbirko lahko vprizorljivih iger, kajti s tem je z enim mahom rešil naša narodna društva onih večnih prošelj za prepis te ali one igre, katero je društvo hotelo uprizoriti. Talijska izhaja v nedoločenih rokih. Dosedaj je izšlo sedem zvezkov, katerih vsak obsega po eno enodejanko: 1. Pri puščavniku; 2. Bratranec; 3. Starinarica; 4. Medved snubač; 5. Doktor Hribar; 6. Dobrodošli! Kdaj pojedete domu?; 10. Eno uro doktor. Več teh iger je že znanih našim diletantom. Pri izbiranju iger za to zbirko je bilo prireditelju glavno vodilo praktičnost in uporabnost in ravno zato priporočamo „Talijsko“ kar najtoplejše našim bralnim in drugim društvom, ki so dosedaj imela največje sitnosti, predno so dobila kako pripravno igro in predno so se prepisale uloge. Vse to sedaj odpade. „Talijska“ bo prinašala, ako bo imela dovolj naročnikov, tudi velike, resne drame najboljšega reportoarja večjih gledališč. En zvezek stane 40 v. Naroča se pri založniku A. Gabrščku v Gorici.

Oddaja stavbe.

Stavba novega šolskega poslopja, obstoječega iz 5 učnih sob, stanovanja za nadučitelja in k temu spadajočih prostorov v trgu Braslovče, postaja Polzela-Braslovče, odda se potom ustmene zniževalne dražbe.

Dražba se bode vršila dne 24. septembra 1903 ob 10 uri dopoldne v obstoječem šolskem poslopju v Braslovčah.

Stavba se bode oddala le enemu generalnemu podjetniku.

Izklicna cena znaša 47811 K 6 v.

Stavbeni operat, obstoječ iz stavbenih načrtov, stavbenega dovoljenja, stroškovnika in stavbenih pogojev, je razporejen v pisarni krajnega šolskega sveta v Braslovčah in pri okrajnem šolskem svetu v Celju (okrajno glavarstvo) v vpogled.

Vsak licitant mora pred začetkom dražbe položiti varščino 10% izklicne cene, t. j. 4780 K.

Krajni šolski svet Braslovče

dne 30. avgusta 1903.

(373) 1

Načelnik: Jožef Omladič.

Zahvala.

Ivan Petrak in soproga izrekata tem potom vsem onim, ki so se udeležili pogreba hčerke

Pavle

in vsem darovalcem vencev najiskrenejšo zahvalo. (377)

Št. Peter v Sav. dol, dne 3./X 1903.

Učenec

z dobrim šolskim spričevalom se takoj sprejme v trgovini **Antona Ošlaka**

(376) 2—1 v Ponikvi ob juž. žel.

Poštna upraviteljica

se išče za poštni urad na Spod. Štajarskem.

Ponudbe sprejema **M. Dlouhy**, Brežice šte. 49. (375) 2—1

(374) Starejši, neoženjen 3—1

poslovodja

se sprejme v trgovini z mešanim blagom v trgu na Spodnjem Štajarskem.

Kje, se poizve pri upravnistvu „Domovine“.

Razpis cestne zgradbe.

Okrajni zastop slovenjebistriški je sklenil, da odda zgradbo III. oddelka okrajne ceste II. vrste, **Kovačavas-Sv. Martin**

ponudbenim potom, in se ta zgradba razpisuje.

Zgradbeni stroški so proračunjeni na 23.200 K.

Dotične kolekovane ponudbe naj obsegajo ime in predime, bivališče in stan ponudnika, popust ali nadplačilo po odstotkih v proračunu razvidnih enotnih cen v številkah in besedah jasno izraženo, dalje potrdilo, da so ponudniku znani ponudbeni in gradbeni pogoji, in izjava, da se istim v celem obsegu podvrže, ter se naj vložijo do najdalje 12. septembra 1903, do 12. ure opoldne v pisarni podpisanega okrajnega odbora.

Tuoradno vročenim ponudbam je priložiti potrdilni list, da se je vložil vadij pri okrajni blagajni; po pošti vloženi ponudbi je vadij isti priložiti in vrednostni znesek navesti.

Na zunanji strani naj ima ponudba napis: „Ponudba za zgradbo III. okrajne ceste Kovačavas-Sv. Martin“.

Vadij znaša 10%, t. j. 2320 K, in se ima položiti v gotovini, v javnih obligacijah, ali pa v tuzemskih hranilničnih knjižicah.

Zgradbeni načrt, kakor tudi ponudbeni in zgradbeni pogoji so ob delavnikih med uradnimi urami v pregled razporejeni. (360) 2-2

Okrajni odbor v Slov. Bistrici, 17. avgusta 1903.

Načelnik: **ALBERT STIGER**.

Učenec

z dobrim šolskim spričevalom se sprejme takoj v trgovini z mešanim blagom pri **Ivanu Elsbacherju v Kozjem**.

(368) 3-2

Išče se

(365) 2—2

v najem ali na račun

manjša gostilna v Celju ali v bližini Celja Naslov se izve pri upravnistvu tega lista.

Posestvo

(358) 3-2

v obsegu 70 johov po 1600 kvadratnih sežnjev, arondirano, v najboljšem stanju, z zadostujočimi poslopji, vsem gospodarskim orodjem in enim johom regeneriranega, zelo rodovitnega vinograda, ob deželni glavni cesti, v bližini železnične postaje ne daleč od Zagreba na Hrvatskem

== se prodaja ==

Bogati gozdi v okolici dajejo lepo priliko za izdatno in nepretrgano lesno spekulacijo vsake vrste, kakor tudi raztresenje za ljubitelje lova.

Natančnejše podatke daje: Brleković, Peščenica, Lekenik, Hrvatsko.

Naznanilo.

V Loki pri Žusmu se bodo vršili znanprej vsako leto štirje sejmi in sicer:

14. aprila

(354) 3-3

20. julija

25. avgusta in

12. septembra.

Kadar bi prišel eden teh dni na praznik ali nedeljo, se vrši sejem prihodnji delavnik.

Županstvo Žusem, meseca avg. 1903.

Prvi sejem se torej vrši v torek, dne 25. avgusta 1903.

Krepkega dečka

iz poštene hiše

sprejme takoj kot

(363) 3-2

učenca

v trgovino z

mešanim blagom

LAMBERT MALLY

MEDIJA-IZLAKE pri Zagorju ob Savi.

Zidarji

(370) 2-2

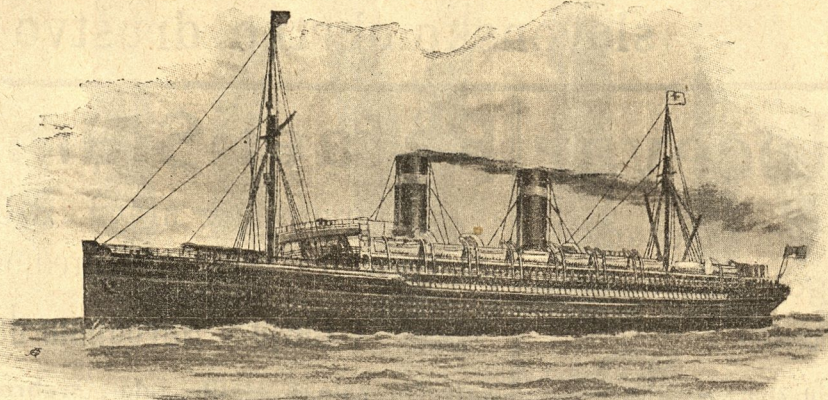

in težaki

se takoj sprejmejo v delo pri zidanju nove župne cerkve v Žalcu v Savinjski dolini.

V AMERIKO

je najkrajša, najprijetnejša in najcenejša vožnja

čez

(Francosko)

Buks-

Paris-

Havre-

New York

ali

Antwerpen - New York, Havre - Philadelphia

(352) 3-3

ali

Antwerpen - Philadelphia.

Cena iz Buksa III. razred od glid. 85.— naprej!

Vsa natančnejša pojasnila itd. daje
zastopnik generalne agenture za celo Švico

IVAN BIHELJ

v Buksu (meja z raven kolodvora).

Vizitnice priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljše železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lito železo, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode, tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

☛ **Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.** ☛

* **Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.** *

Postrežba točna

Cene nizke.

Zacherlin

pomaga izbornu kot nedosežen uničevalec mrčesa.
Kupi samo v steklenicah.

Celje: Traun in Stiger
Viktor Wogg
Alojzij Walland
Milan Hočevar
Josip Matič
Anton Ferjen
Fran Zanger
Frid. Jakowitsch
Frid. Jakowitsch
Anton Kolenc
Franc Pečnik
Oto Schwarzl lekarna

Celje: Ivan Ravnikar
M. Rauscher lekarna
Josip Srimz
Anton Topolak
W. Wratschko
Dobrna: Jos. Sikokše
Braslovče: Ant. Plaskan
Josip Pauer
Gomlisko: Fran Cukala

Hrastnik: Alojzija Bauerheim
Konsumno društvo
Josip Wouk
Ljubno: Fr. X. Petek
Janez Filipič
Sevnica: Anton Verbič
S. F. Schalk
Ludovik Smole
Trg Lemberg: Franc Zupančič
Konjice: Fr. Kupnik 145

Laško: Andrej Eisbacher
Karl Hermann
Planina: Lud. Sch. scherko
F. Wamb rechtsammer
Gornji grad: Jakob Božič
Franc Scharb
Poljčane: Ferd. Ivanus
A. P. Krautsdorfer
Anton Schwelz
Karol Sima
Mozirje: Leopold Vukič

Pristava: Marija Suppanz
And. Suppanz
Brežice: Fran Matheis
Franc Varlec
Janez Pinterič
Uršič & Lipič
Žalec: Albert Geiss
Jakob & Marija Janič
St. Jurij: Fran Kartin
Velenje: Karl Tischler
Josef Wutti

Trbovlje: Konsumno društvo
Anton Krammer
Jos. Mahkovec
Janez Müller sen.
Jos. Sporn
Franc Dežman
Videm: Ivan Novak
Vitanje: Anton Jaklin
Velenje: Uirih Lager
Vojnik: Fr. Zotti

SVOJI K SVOJIM!

Narodni trgovci in obrtniki, katere priporoča slavnemu občinstvu slovensko obrtno društvo v Celju:

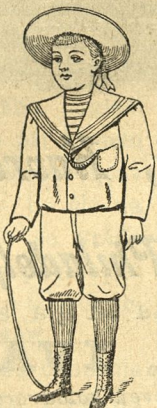
Josip Hočevnar

trgovina z modnimi oblekami in konfekcijami za gospode in dečke
CELJE, Kolodvorske ulice šte. 5

priporoča za jesensko in zimsko sezono svojo **bogato zalogo** izgotovljenih oblek za gospode in dečke, kakor tudi **športne suknje**, **površnike** in **haveloke** po najnižjih cenah.

Bogata izber tu- in inozemskega modnega blaga.

Naročila po meri se izvršujejo najelegantneje, natanko in točno.

Rafael Šalmič

trgovina z urami, zlatnino in optičnimi predmeti

v Celju v Narodnem domu.

Največja zaloga zlatih, tula-, srebrnih in nikelnastih žepnih ur. Jako primerna darila v zlatu in srebru, verižice, uhani, zapestnice, priveski, svetinje, amuleti itd. **Žlice, noži, vilice, tabatiere, nastavki** za slike, sadje, cvetlice itd. v pristnem in novem srebru. — **Zaloga optičnih predmetov.** — Velika izber stenskih ur, budilk itd. najnovejših in najboljših. Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Vsa popravila se izvršujejo ceno in zanesljivo.

Postrežba točna in solidna!

IVAN REBEK

stavbni in umetni ključalničar

CELJE, Poljske ulice šte. 14.

- izvršuje vsa v
- njegovo stro-
- ko spadajoča
- dela, kakor
- železne ograje
- in vrata, - - -
- - - štedilnike,
- vodovode - - -
- vodnjake itd.

Vse po najnižjih cenah!

Jakob Omladič

v Gaberjih pri Celju.

Tovarna za sodovico

v sifonih kakor tudi z limonado in malinovcem. Kupujem maline po najvišji ceni! — Vsi izdelki tovarne se na željo postavijo p. n. strankam na dom. Izborna kakovost! Postrežba točna! Cene nizke!

Martin Kolšek

čevljarski mojster v Celju

se priporoča sl. občinstvu v izdelovanje obuval za gospode in dečke. — Vsa naročila izvršujejo točno, iz najboljšega usnja, dobro in cenó.

Otročje vozičke

za ležati in sedeti

korbe za potovanje, kovčege, različne taške in korbce za trg, držala za časopise, korbce za papir, cvetje, kruh, ročno delo, kakor razno drugo ple-tarsko blago.

Dalje različno izpeljane stalke in stole za otroke. Vse po najnižjih cenah pri

Petru Kostiču, Celje

Glavni trg šte. 2.

Postrežba hitra in točna!

Velika trgovina

tu- in inozemskega manufakturnega blaga na debelo in na drobno

KAROL VANIČ

„Narodni dom“ v Celju „Pri dobrem pastirju“
Cesarja Jožefa trg Graška cesta.
Postrežba točna! Cene nizke!

IVAN LIKAR

glavni zastopnik banke „Slavije“ v Celju

ima svojo pisarno

v Kovaški ulici (Schmiedgasse) št. 5.

Zavaruje poslopja in raznovrstno blago zoper požar, sprejema tudi vsakovrstna zavarovanja za človeško življenje po najugodnejših pogojih in nizkih cenah; zavaruje šipe in steklo zoper poškodovanje ter ljudi zoper nezgode ali poškodovanje na telesu, kakor tudi dragocene reči, zlatnino, srebrnino, denar in razno-vrstno blago zoper tatvino in vlom.

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi

CELJE * Graška cesta št. 4 * CELJE
podružnica v Laškem trgu.

Velika zaloga stekla, porcelana in kamenine.

Vsakovrstno v steklarsko stroko spadajoče blago, kakor svetilnice, zrcala, različni ok-virji za podobe, šipe za okna itd. na debelo in na drobno.

Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah, katera se izvrš-jejo po najnižjih cenah.

Najlepši okraski in dekoracije, jako primerni predmeti za da-rila in srečolove.

Sl. javne zavode in privatnike opozarjam zlasti na svojo za-logo higijeničnih pljuvalnikov.

Postrežba točna in solidna!

Odlikovan od vis. c. kr. trg. ministrstva.

Martin Stojan ml.

stavbni in umetni mizar v Teharjih pri Celju

prevzame vsa v njegovo stroko spadajoča dela, katera izvrši v najkrajšem času po konkurenčnih cenah. — Priporoča se tudi v izdelovanje šolskih klopi, vsega pisarniškega pohištva, ter vseh v trgovinah potreb-nih mizarskih izdelkov.

Anton Topolak

trgovec s špecerijskim blagom

v Celju (nasproti Narodnemu domu)

priporoča svojo veliko zalogo vedno svežega blaga po najnižjih cenah. Nadalje priporoča iz svoje zaloge sloviti

konjak grofa R. Keglevicha.

Kupuje in prodaja vse deželne pridelke.

Postrežba točna in solidna.

FERDINAND SIKOŠEK

SLIKARSKI IN PLESKARSKI MOJSTER

Nove ulice št. 11 * CELJE * Nove ulice št. 11.

Izvršujem vsa v mojo stroko spadajoča dela, kakor vse cerkvene, sobne in dekoracijske slikarije, črko-slikarska dela na steklo, les itd.

Prevzamem vsa stavbena in pohištvena pleskarska dela katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

JOSIP KREGAR

stavbni in galanterijski klepar v Celju

izvršuje stavbna in umetna ter sploh v to stroko spadajoča dela. — Častiti duhovščini ter cenje-nemu p. n. občinstvu se priporoča za pokrivanje stavb.

Cene jako nizke!

Postrežba točna!

Anton Kolenc

trgovec s špecerijskim blagom, deželnimi pridelki, sadjem in perutnino

== V CELJU ==

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Kupuje po najvišjih cenah vse deželne pri-delke, kakor

predivo, suhe gobe, laneno seme, de-teljno seme, malisno štupo, orehe, suhe češplje, vsakovrstno žito, sveže hruške, jabolka, fižol itd., sploh vse deželne pridelke in tudi perutnino.

JOSIP LEON

krojaški mojster

v Celju, Gosposke ulice šte. 9

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vsako-vrstnih izgotovljenih oblek. — Izvršujem tudi naročila po meri po najnižjih cenah in najnovejših vzorcih ter se najvljudneje priporočam.

Hitra postrežba! Cene nizke!

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam da sem prevzel

gostilno

v „Narodnem domu“ v Celju

kjer bom dočel vedno sveže, dobro marcno pivo, pristna cena vina ter postregel z najboljšo kuhinjo po nizkih cenah.

ANTON KOŠTOMAJ, gostilničar.

Josip Koštomaj

gostilničar „pri jelenu“

priporoča svojo

dobro vpeljano gostilno.

Mrzla in topla kuhinja

vedno na razpolago!